

VINERI • 21 OCTOMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 42

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

**Suntem în toiul recensământului!
Cultura românească nu are nevoie de pașaport
„Foaia românească” în familia noastră!**

CALENDAR ORTODOX

24 octombrie, luni – Sf. Mc. Sevastiana și Valentin.
25 octombrie, marți – Sf. Mc. Marcian și Martirie.
26 octombrie, miercuri – †) Sf. M. Mc. Dimitrie, Izvorătorul de mir.
27 octombrie, joi – †) Cuv. Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, ale cărui moaște sunt la Patriarhia Română; Sf. Mc. Nestor.
28 octombrie, vineri – † Sf. Ier. Iachint, Mitr. Țării Românești; Sf. Mc. Terentie, soția sa Neonila și cei 7 fii.
29 octombrie, sâmbătă – Cuv. Mc. Anastasia Romana.
30 octombrie, duminică – Sf. Mc. Zenovie, Ep., și Zenovia, sora sa; Sf. Ap. Cleopa.

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

O zi strălucitoare de toamnă! Oamenii din Apateu sunt, cu mic cu mare, la culesul strugurilor. Anul acesta a fost mănos: ciorchinii sunt plini, boabele de struguri mari și dulci ca mierea, mustul roșu ca sângele. În timpul zilei, bătrânii stăteau la o parte, povestind, cum a fost la culesul viei în trecut. Un bătrân a povestit: „Ce frumos a fost culesul viei, când eram încă tânări! Venea multă lume, musafiri, muzicanți! Pe înserat ne adunam sub nuc, cântam și jucam! Era veselie mare... Dar astăzi obiceiurile bătrânilor dispar, tineretul nu mai știe să se distreze, ca altă dată... (La cules de struguri, Foaia Noastră, Nr. 20, 15 octombrie 1971, pag. 5)

Acum 30 de ani

– Cu toate că încă de mică am vrut să mă fac învățătoare, numai în anul trei de liceu am început să mă pregătesc în mod conștient și concret pentru examenul de admitere la Școala superioară de învățători din Debrețin, secția română. Acolo am studiat trei ani, trăind zile de neuitat, fără gânduri, frumoși și fericiți. În prezent predau în clasa a 2-a. Sunt convinsă că „secrețul” muncii educative de succes a profesorilor se bazează pe relația bună dintre elevi și profesori. Tocmai aceasta este strădania mea din prezent, de când predau aici la școală, deoarece cred că astfel voi putea transmite copiilor cât mai multe cunoștințe – cunoștințe și în limba română și în limba maghiară. (Cadre noi în învățământul nostru, Maria Kondoros, autor: V.M., Foaia Noastră, Nr. 42, 18 octombrie 1981, pag. 3)

Acum 10 ani

În fiecare an, cei mai tineri elevi sunt „promovați” în viața de liceu în cadrul unei serbări care se cheamă „balul bobocilor”. Prin urmare, nici în anul acesta nu putea lipsi balul organizat pentru ei. Bieții boboci trebuiau să se conformeze la o serie de porunci și sarcini dintre cele mai imposibile, scornite de colegii mai mari: fie că trebuiau să îndeplinească ordinele colegilor „domnitori” din clasa a patra, fie că trebuiau să „sufere” toanele colegilor dintr-a doua. (Nu te lăsa niciodată!!! Autor: Rita Ruja, Foaia românească, Nr. 43, 26 octombrie 2001, pag. 9)

Premiu pentru minoritățile
din județul Bichiș

Comisia pentru Resurse Umane din cadrul Consiliului Județean Bichiș a lansat recent concursul intitulat „Premiul pentru Minoritățile din Județul Bichiș”. Autogovernările minoritare și organizațiile civile pot face propuneri pentru per-

soane sau comunități merituose din rândul minorităților. Dosarele pot fi înaintate până pe 28 octombrie, pe adresa Comisiei (Bichișciaba, alea Derkovits nr. 2). Premiul va fi înmănat în cadrul Zilei Minorităților din Județul Bichiș. A.C.

Pe 30 octombrie
trecem la ora de iarnă

În noaptea dintre 29 și 30 octombrie vom trece la ora de iarnă. Trecerea la ora de iarnă se realizează în fiecare an în ultima zi de duminică a lunii octombrie, astfel încât ora 3.00 a nopții de sâmbătă spre duminică va deveni ora 2.00 (ora Ungariei).

Acest sistem are ca scop „economisirea” luminii Soarelui. În lunile de vară, ora este dată înainte pentru ca principalele activități umane să se desfășoare cât mai mult posibil pe lumină naturală; în acest fel se economisește energia electrică necesară iluminatului.

Sistemul modificării orei a fost introdus pentru prima dată în Franța, în anul 1976, motivația fiind legată de economisirea ener-

giei. Ungaria a adoptat aceste reguli începând cu 1980, iar România din 1979. Actualmente, sistemul schimbării orei este stabilit prin decrete guvernamentale în toate țările UE. Astfel, trecerea la ora de vară se face întotdeauna în ultima duminică din martie, iar cea la ora de iarnă în ultima duminică din octombrie. Ora oficială a unei țări este ora de iarnă. E.I.

Leta Mare

Ziua
Vulcan–Irinii

Asociația Culturală a Românilor și Autogovernarea Românească din Leta Mare organizează și în acest an Ziua Vulcan–Irinii. Evenimentul din 12 noiembrie, dedicat memoriei lui Iosif Vulcan, Victoria și Ioan Irinii, Iustin Popfiu, va avea loc la primăria orașului, unde de la ora 14.00, primarul Menyhárt Károly și președintele Autogovernării Românești Gavril Krizsán vor întâmpina participanții.

După întâlnirea de la primărie, se vor depune coroane la mormântul lui Iustin Popfiu, la cel al familiei Irinii și la placa memorială a lui Iosif Vulcan. Manifestarea se va încheia cu o masă festivă. R.P.

Din fototeca de 60 de ani a Fcii românești

Elevi ai școlii generale din Bedeu, cu profesorul Mihai Pap, în anul 1963

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Catedra de Română din Seghedin – partener într-un proiect finanțat de Fundația Soros, alături de România și Republica Moldova

În luna februarie a anului curent, Catedra de Limba și Literatură Română a Facultății „Juhász Gyula” a Universității din Seghedin, la propunerea Facultății de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara și împreună cu Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Universitatea „Ion Creangă” din Chișinău (Republica Moldova), au înaintat un proiect de finanțare la Fundația Soros, în cadrul programului „East-East: Partnership Beyond Borders”. Programul „East-East: Partnership Beyond Borders” oferă sprijin financiar și logistic pentru a întări colaborarea și parteneriatele transfrontaliere, principalul obiectiv fiind ca acesta să faciliteze schimbul de valori, de idei, de modele de dezvoltare și de bune practici între oameni și organizații din țările participante, în acest caz, din Ungaria, România și Republica Moldova.

Între 19–21 mai s-a desfășurat la Facultatea LIT din Timișoara prima întrunire a celor trei parteneri. Fiecare partener și-a prezentat problemele specifice cu care se confruntă în mediul social în care există, s-a pus accent pe relevarea raportului dintre comunitatea locală și instituțiile publice de educație, care sunt implicate în formarea elitelor intelectuale. S-au împărțit sarcinile de lucru, s-au stabilit metodele de prelucrare a datelor care vor fi acumulate cu privire la elitele intelectuale, prin interviuri consistente cu cadre didactice din învățământul superior. În acest proiect, din partea catedrei din Seghedin, vor lucra conf. dr. Mihaela Bucin și dr. Petru Weber, istoric preocupat de problemele istoriei recente din Europa de Est. Șefa Catedrei de Română din Seghedin ne-a informat atunci că în derularea acestui eveniment vor fi implicați și studenții. Consultanță și sprijin în orga-

nizare vor solicita, ca și în alte rânduri, specialiștilor din Timișoara: prof. univ. dr. Otilia Hedeșan, decanul facultății LIT din Timișoara, împreună cu lector dr. Dana Percec, prodecanul instituției timișorene și conf. univ. dr. Smaranda Vultur, coordonatorul Grupului de antropologie culturală și istorie orală la Fundația A Treia Europă.

A doua întrunire a celor trei parteneri s-a desfășurat, între 13–15 octombrie, la Universitatea de Vest din Timișoara. Ședința a avut loc în cadrul colocviului „Învățarea valorilor prin puterea exemplului. Povestea carierelor”, eveniment principal al aniversării a 55 de ani de la înființarea Facultății de Litere a Universității de Vest din Timișoara. La manifestarea din Timișoara au participat și profesorii Catedrei de Limba și Literatură Română din Seghedin, Mihaela Bucin, Marieta Gavra, Elena Sandu, Petru Weber și Dan Constantin, consul gerant la

Seghedin. Proiectul înaintat de cele trei instituții, din trei țări diferite, în coordonarea Facultății LIT din Timișoara, poartă titlul: „Promovarea valorilor prin modele – mediul academic în viața comunității”.

– În ceea ce privește partea de proiect referitoare la comunitatea românească din Ungaria, aceasta își propune înregistrarea, analiza și dezbateră modulului în care elitele intelectuale ale comunității românești din Ungaria au influențat, pe parcursul ultimelor patru-cinci decenii, evoluția vieții comunitare, garanția pe care o reprezintă intelectualitatea în păstrarea limbii și identității românești și în asigurarea calității vieții minoritare. Realizarea proiectului va consta, printre altele, din aplicarea unor chestionare cu întrebări despre cariera și realizările profesorilor, ale altor intelectuali din comunitate și dezbateră concluziilor în cadrul unor întruniri comune, premergătoare publicării unui volum care va cuprinde aceste rezultate – ne-a informat Mihaela Bucin, șefa Catedrei de Română din Seghedin.

Următoarea întrevedere va avea loc în februarie, la Seghedin, iar ultima întrunire din cadrul acestui proiect, care se va derula pe parcursul unui an, va avea loc la Universitatea „Ion Creangă” din Chișinău, în aprilie 2012.

– Vom ține la curent Foaiă românească despre modul în care se desfășoară proiectul ca și despre rezultatele sale, deoarece scopul final este chiar diseminarea rezultatelor, a concluziilor, prin toate mijloacele, pentru a fi sesizate, receptate și conștientizate de un număr cât mai mare de oameni – a mai adăugat Mihaela Bucin.

Suma totală care a fost câștigată pentru programul propus de cei trei parteneri la proiect este de 15 mii de dolari.

R. Pățcaș

**NU referendum și
NU votare!!!**

Suntem în toiul recensământului!

Considerăm neapărat necesar să accentuăm încă odată importanța recensământului, care se desfășoară în perioada 1–31 octombrie 2011, în Ungaria.

De ce?

1. Pentru că nu mai trăim vremurile când oricine ar trebui să se rușineze pentru originea sau credința sa, precum nici pentru limba mamei sale. Să fii mândru că ești român și să-ți declari identitatea și limba fără nicio teamă!

2. Pentru că trăim într-o Europă unită, unde diversitatea între națiuni, culturi, limbi și credințe nu mai este o rușine și nici subiect de batjocură.

3. Pentru că recensământul din toamna aceasta este foarte important pentru toate instituțiile românești, care funcționează în această țară, între care se numără Biserica și Școala, deoarece în viitorul apropiat existența acestora și susținerea funcționării lor de către Stat va fi strâns legată de numărul care va reieși la recensământul din acest an.

Cealaltă revistă în limba română din Ungaria, editată de Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, a chemat în numărul său din 7 octombrie la referendum și la votare. Este fals!!! Oameni buni, de această dată nu trebuie să votați pentru nimeni și pentru nimic. Să nu vă smintească, să nu vă păcălească irresponsabilitatea celor care scriu revista AȚRU! Păcat că nimeni de la acea revistă nu a onorat cititorii măcar cu o rectificare, dacă nu cu o scuză în numărul următor.

Suntem în toiul recensământului! Rezultatul acestuia depinde de noi, de fiecare în parte. Fiecare suntem responsabili pentru viitorul nostru, pentru viitorul instituțiilor în care învață copiii noștri, pentru viitorul bisericilor în care s-au rugat strămoșii noștri și în care vor fi botezați nepoții noștri!

Declarați-vă români!

E. Iova

**Biblioteca „Táncics Mihály” din Chitighaz
și Redacția „Foaiă românească” din Iula
vă invită la programul**

O REVISTĂ DE 60 DE ANI
Întâlnire cu cititorii din Chitighaz
ai „Foii românești”

NOASTRA

FOAIA românească

Data:
joi, 27 octombrie 2011
ora 17.00

Locul:
Biblioteca „Táncics Mihály”,
Chitighaz

Pe scurt...

REGELE MIHAI ÎMPLINEȘTE
90 DE ANI

Casa Regală a României pregătește aniversarea celor 90 de ani pe care *Regele Mihai I* îi împlinește săptămâna viitoare. Regele Mihai s-a născut în ziua de 25 octombrie 1921, la Sinaia. La numai 6 ani, în 1927, el a devenit rege, după decesul bunicului său, Regele Ferdinand. Detronat de tatăl său, Carol al II-lea, după trei ani de domnie sub regență, Mihai a reprimat coroana zece ani mai târziu, în 1940, dar a fost constrâns de regimul comunist să abdice în 1947. În ziua de 25 octombrie, când împlinește 90 de ani, Regele Mihai I este invitat la ședința solemnă pe care Parlamentul României o va organiza în onoarea sa.

COLABORARE ÎN SITUAȚII
DE URGENȚĂ

Conducerea Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență (ISU) „Someș” Satu Mare a găzduit miercuri, 19 octombrie, întâlnirea româno-maghiară pentru desemnarea unui parteneriat privind intervenția comună sau ajutorarea în anumite situații de urgență. La evenimentul de la Satu Mare au participat șefii pompierilor din România și Ungaria, șefii Inspectoratelor pentru Situații de Urgență din Timiș, Arad, Bihor, respectiv omologii lor din județele ungare. Relația de parteneriat pe linie de situații de urgență din România și Ungaria are o vechime de peste 20 ani.

PRINȚUL CHARLES PROMO-
VEAZĂ TRANSILVANIA

„Genealogia arată că sunt urmașul lui Vlad Țepeș”, a declarat prințul Charles, care apare într-un film de 60 de minute care promovează Transilvania. Documentarul difuzat de postul de televiziune britanic Travel Channel, sub titlul „The Wild Carpathia”, descrie această regiune ca fiind „un loc al mitului și al legendelor”, unde urletul lupilor încă îți dă fiori noaptea. Nu este prima dată când Prințul Charles vorbește despre moștenirea sa, susținând că este urmașul lui Dracula. Moștenitorul tronului britanic a venit pentru prima dată în România în 1998 și a cumpărat mai multe case din satul Viscri, județul Brașov.

Noul manual e deja în formă de imprimatură

Proiectul european TÁMOP 3.4.1/A-08/2-2009-0007 cuprinde editarea manualelor de limba română pentru ciclul gimnazial din școlile bilingve din Ungaria. Manualul pentru clasa a 5-a este în formă de imprimatură și, la ora actuală, se prevede că în septembrie a noului an școlar 2012 va sta deja la dispoziția școlilor noastre. Despre programa cadru de dezvoltare a acestui manual am stat de vorbă cu autoarea *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula.

– Datorită faptului că încă în ciclul primar avem manuale cum sunt: *Prima mea carte*, *A doua mea carte*, *Abecedarul* ș.a.m.d., cel mai mare gol l-am avut și îl avem în ciclul gimnazial, clasele 5–8. Acolo, în afară de gramatica doamnei *Lucia Borza*, nu avem manuale. La recenzie generală a manualelor care existau cu ani în urmă, toate au fost considerate că sunt depășite. Pentru întocmirea acestui set de manuale a concurat liceul nostru cu o programă școlară nouă, care se axează pe cerințele documentelor europene cu cele mai diferite competențe. În centrul atenției este predarea limbii române pe teme de comunicare și dezvoltarea celor mai diferite competențe, de înțelegere, de construire a textelor, și întotdeauna competența digitală și cu o viziune interculturală și interdisciplinară. Programă se referă de la clasa a 5-a până la clasa a 8-a și, de fapt, cuprinde câte șapte unități, în care se pornește mai ales din teme care sunt mai apropiate de copii, cum ar fi mediul familial, școala, prietenia, istorisiri despre animale, jocul și joaca, ș.a.m.d. Cartea pornește de la conversație, dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral și scris apoi dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă. De toate se leagă exemple de activități de învățare, concentrându-se la cele mai moderne modalități de predare, cu prezentări power-point și cu experiența digitală. Tema de conversație trece treptat și la cunoștințe de texte literare și texte non-literare. În toate domeniile intră și scriitori români din Ungaria. Sunt lecturi apropiate de copiii de

Maria Gurzău Czeglédi
și Ildikó Ruja Pílan

azi, care sunt obișnuiți cu informațiile foarte rapide, accelerate.

– Care a fost punctul de pornire?

– Punctul de pornire a fost ca să lărgim acest univers, pentru că eram foarte concentrați cu lectura literară cum era pe modelul vechi. Ca să înțeleagă diferența dintre tipurile de texte, am introdus cele mai variate tipuri de texte. Deci, nu despre limbă să însușească elevul, ci utilizarea și îmbogățirea vocabularului zi cu zi, să știe să comunice și în limbajul cotidian. Crezul meu este că fără literatură nu am putea educa, pentru că dezvoltarea simțului etic și estetic se face numai prin creațiile literare.

– Manualul pentru clasa a 5-a este în formă de imprimatură. Ce fel de manuale se mai adaugă acestuia?

– Manualului i se anexează un caiet de lucru, care îmbrățișează toate aceste teme, un caiet de evaluări și totodată un îndrumător, un ghid al profesorului. Așa va fi în trecut acest set.

– Când va fi aplicat în școli?

– Noi avem toată încrederea că în septembrie 2012 vor fi la dispoziția școlilor. Acum se lucrează la manualul de clasa a 6-a, paralel și la caietul de evaluări. Până la Crăciun vom termina cu acest set. În anul 2012 va lua un ritm și mai mare editarea.

– Cui se adresează aceste manuale?

– Aceste manuale sunt întocmite în primul rând pentru școlile bilingve. Metoda acestuia este o combinație între metodele de predare, dar totodată intră și cultură, literatură.

– Editarea acestui manual este o muncă în echipă. Cine face parte din ea?

– Eu răspund pentru problemele de specialitate ale proiectului, managerul proiectului este doamna *Ildikó Ruja Pílan*, cu problemele financiare este ecooama *Maria Hegedűs*, cu problemele de redactare este însărcinată doamna *Viorica Oros Fábrián*, iar la caietul de lucru sunt autoare *Beata Condoroș Szöllősi* și *Tünde Cefan Cora*. Cartea o să apară la editura Croatica și se conlucrează cu doamna profesoară *Elena Muntean* din Baia Mare.

Ana Cioca

Festivalul „Perinița”
la a XIX-a ediție

Centrul Cultural Românesc din Jula va găzdui vineri, 21 octombrie, Festivalul folcloric „Perinița”. La eveniment vor participa elevi de la școlile în care se predă limba română în Ungaria. Ediția a XIX-a

a dansului și cântecului popular românesc este organizată de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria.

Evenimentul începe la ora 10.00.
A.C.

Românii din Ungaria în descoperirea României

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni a lansat, în ziua de 15 septembrie, proiectul „Descoperă România”. Acțiunea este destinată și comunității românești din Ungaria, iar aceasta constă în organizarea unor excursii culturale de patru zile în România, în două

serii, urmând ca la fiecare serie să participe aproximativ 50 de persoane. O excursie va fi organizată în zona Sibiului, unde participanții vor avea posibilitatea să participe și la canonizarea Mitropolitului Andrei Șaguna, iar participanții celei de-a doua serii vor avea oca-

zia să viziteze principalele obiective culturale din București. Acest proiect face parte din acțiunile care au ca obiectiv păstrarea, afirmarea și promovarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor de pretutindeni.

A.B.

Cultura românească nu are nevoie de pașaport

În perioada 13-20 octombrie, Institutul Cultural Român la Budapesta a organizat ediția a 6-a a Săptămânii filmului românesc, găzduită și în acest an de Cinematograful Urania și cu sprijinul Ministerului Resurselor din Ungaria. La masa rotundă organizată în ziua deschiderii, au participat alături de gazdele evenimentului *Brîndușa Armanca* și *Bakos Edit*, regizorul *Marian Crișan*, actorii *Elvira Rîmbu* și *András Hatházi*.

În acest an, evenimentul s-a desfășurat, nu întâmplător, sub genericul „Dincolo și dincoace de frontieră”. Directorul ICR, *Brîndușa Armanca* a precizat că alături de filme premiate la competiții internaționale, precum: *Morgen*, *Nuntă în Basarabia*, *Autobiografia lui Nicolae Ceaușescu*, *Periferic*, publi-

cul iubitor de film are ocazia să vadă în premieră patru filme realizate în acest an, cum sunt: *Principii de viață*, *Bună ce faci*, *Aurora*, *Ursul*.

Tânărul regizor, *Marian Crișan* a mărturisit că se simte onorat că în deschiderea Săptămânii filmului românesc de la Budapesta este proiectat filmul *Morgen* și a precizat că, prin acest film, a vrut să facă un exercițiu de contemplare asupra oamenilor și locurilor de care se simte legat sufletește. Născut la Salonta, a fost întotdeauna preocupat de ideea limitelor pe care le impune granița dintre două țări. În filmele sale persistă ideea existenței granițelor și în comunicarea dintre oameni, în familie. Comunicarea nu se mai realizează, fiecare vorbește altceva. Și ast-

fel, în timp ce granițele dintre țări se șterg încet-încet, oamenii își trasează singuri granițe, care-i împiedică să ajungă unul la celălalt. La întrebarea directorului *Bakos Edit*, cum se explică succesul filmelor românești în competițiile internaționale, dacă depinde de sistemul de finanțare, regizorul român a spus că, în mare parte, aceste filme sunt realizate din bugete foarte mici, calitatea scenariului fiind foarte importantă și modul de a trata simplu și direct tema aleasă. O altă explicație mai este și faptul că din 2007 s-a deschis și posibilitatea coproducțiilor. În prim-plan se situează comunicarea prin artă și nu obținerea premiilor, a adăugat *Marian Crișan*.

La festivitatea de deschidere a evenimentului a participat din partea Ministerului Resurselor Naționale, *Bokor Attila*, care a menționat că despre succesul cinematografiei românești s-au scris zeci de articole în ultimii ani, care încearcă să descifreze acest secret, un lucru e însă cert: nu este unul ocazional, an de an apar alte filme românești apreciate și premiate de critica de specialitate.

La Budapesta, filmele românești s-au bucurat de atenția și aprecierea publicului larg, astfel pentru *Autobiografia lui Nicolae Ceaușescu*, proiectat luni, 17 octombrie, concomitent în două săli, biletele s-au vândut deja de vineri, în pofida orei târzii de proiectare și a duratei filmului. G.E.E.

Zilele filmului românesc la Seghedin

În perioada 24-29 octombrie 2011, Filiala Seghedin a ICR Budapesta organizează cea de-a patra ediție a Zilelor filmului românesc la Seghedin, găzduită de Cinematograful de artă Grand Café, cu sprijinul Ministerul Resurselor din

Ungaria. Tema ediției 2011, „Dincolo și dincoace de frontieră” se reflectă în gama largă de filme alese. „Unele întâmplări sunt de graniță și de pe graniță: un mic sat de pe granița româno-ungară (*Morgen*) sau o nuntă moldo-ro-

mână (Nuntă în Basarabia). Cert este că filmul românesc călătorește nestingherit peste toate granițele, fără pașaport”, spune în prefața caietului-program *Dr. Brîndușa Armanca*, directorul ICR Budapesta.

Pe scurt...

JULA

Corul „Pro Musica” din Jula, instruit de tânărul dirijor *Ștefan Adrian Bughi* din Arad, după o scurtă vacanță de vară își continuă activitatea începută în urmă cu două decenii. Coriștii julani și iubitorii muzicii sunt așteptați la repetiții în fiecare miercuri, de la ora 17.00, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Jula.

MICHERECHI

După Sfânta Liturghie din 23 octombrie, în biserica ortodoxă română din Micherechi va avea loc ceremonia înrolării în Oastea Domnului a unui grup de credincioși ortodocși, prin depunerea Legământului. Slujba duminicală va începe dimineața, la ora 9.00.

APATEU

Începând din luna martie a acestui an, Corul „Armonia” din Apatu are doi dirijori noi, pe soții *Carmen* și *Sebastian Rus*, din Oradea. Repetițiile au loc în fiecare marți, de la ora 18.00, la școala generală din localitate, unde se adună cei 20 de coriști. Noii dirijori contribuie decisiv la destinul artistic al ansamblului și la îmbogățirea repertoriului coral.

JULA

În perioada 24-28 octombrie se va desfășura competiția intitulată „Gyudin” între echipele școlilor medii din Jula. La întrecerea cu caracter sportiv își va da concursul și o echipă a Liceului „Nicolae Bălcescu”. Prima zi, 24 octombrie, va fi o zi de companie, iar în zilele de 25-26 octombrie vor avea loc competițiile. Evenimentul se va desfășura în mai multe puncte de reper din Jula, iar gala va avea loc pe 28 octombrie, la Cetatea Julei.

CENADUL UNGURESC

Biserica baptistă din localitate va avea ca oaspeți, duminică, 23 octombrie, fanfara bisericii baptiste din Chitighaz și cea a bisericii din Curtici. Serviciul divin de dimineață va începe la ora 9.30, iar Cuvântul Dumnezeiesc va fi rostit în limba română și maghiară.

„În biserică e nevoie de o lumină care să strălucească în întuneric”

Biserica Baptistă din Micherechi a întâmpinat la serviciul divin din după-masa zilei de 9 octombrie un grup de frați din bisericile baptiste din Hidișel și „Bet-Adonai” din Oradea, însoțiți de pastorul Vali Țenț. După serviciul divin, în care frații au slujit prin cântări, poezii și mărturii, am stat de vorbă cu fratele Țenț, care este o veche cunoștință a fraților micherecheni. Depănând amintirile, fratele ne-a mărturisit cum a început această relație, cunoștința dintre dânsul și Biserica Baptistă din Micherechi.

– Prima întâlnire pe care am avut-o cu Biserica Baptistă din Micherechi a fost în anul 1997, când împreună cu un grup de studenți am venit în misiune pentru a sluji pe Domnul și a începe relații de prietenie și de colaborare cu Biserica Baptistă Română din Ungaria. Am venit de la Institutul Biblic „Emanuel” din Oradea, eram la Teologie. De atunci, colaborarea s-a fructificat și a fost tot mai intensă până în anii 2003.

aceeași perioadă, Dumnezeu m-a binecuvântat cu un ajutor potrivit, soția mea, *Iulia Ștefania Țenț*. Dumnezeu ne-a binecuvântat cu doi copii, *David* și *Estera*. Suntem onorați să-L slujim pe Dumnezeu. Ne-am mutat din orașul Ineu în Hidișel de a fi aproape de frați, în a simți cu ei, în a începe lucrări de evanghelizare prin relații. Dumnezeu a binecuvântat lucrarea și s-a format o biserică în Hidișelu de Jos, unde

să. Sunt și alte proiecte pe care le demarăm, de exemplu revista bisericii „Mesagerul”, însă cea mai fructificată lucrare este grupul „Celula” care încurajează împărtășia, închinarea și formarea de lideri, dar în special și evanghelizarea. Avem un alt departament de ucenicizare, avem peste 32 de ucenici și cred că secretul unei biserici sănătoase este marea chemare pe care Domnul ne-a făcut-o, de a merge și a face ucenici în toate neamurile. Un alt proiect pe care l-am desfășurat sunt conferințele de tineret. Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru lucrarea pe care o face și totodată pentru harul pe care l-am avut, ca după ani îndelungați în care m-am angrenat în lucrarea Domnului am avut timp să poposesc

Pastorul Vali Țenț

nie, slujire și colaborare și pentru împărtășirea proiectelor și viziunilor pe care Domnul ni le-a pus pe inimă.

– În seara aceasta ai vorbit din cartea Daniel despre cei trei tineri din Babilon, care nu s-au închinat în fața chipului de aur, la porunca împăratului. Ai vorbit despre faptul că nu este bine dacă se face amestecul cu lumea, dacă mai adăugăm la credința noastră lucruri străine. La încheiere, te-ai ruga să ne spui câteva gânduri despre aceasta!

– De multe ori, la școală ni se predă lecția și după aceea primim examenul. În ceea ce privește relația noastră ca și credincioși, de multe ori Dumnezeu prima dată ne dă examenul, ne încearcă și după aceea învățăm din încercare. Însă ceea ce Domnul m-a pus pe inimă în a comunica bisericii, considerând că este ceva relevant, e faptul că trăim vremuri ale amestecului în care biserica este lipsită de putere, de dinamism, de viață. Datorită faptului că permitem lucruri care ne afectează spiritual. Am chemat biserica la credincioșie, la curățenie de inimă, la sfințenie, la a nu a mesteca lucrurile pentru a nu fi privați de puterea lui Dumnezeu și de ajutorul

Lui. E foarte important să avem lecția învățată și să fim pregătiți pentru examenul vieții. Iată câteva lecții pe care le-am enumerat și amintit în fața bisericii: prima lecție este atunci când umblăm cu Domnul. Când vine încercarea Dumnezeu va intra cu noi în cuptor. Dumnezeu va fi alături de noi și nu va îngădui nimic rău să ni se întâmple. A doua lecție, pe care am învățat-o împreună cu biserica e faptul că sunt momente în viață, în care trebuie să tăcem înaintea lui Dumnezeu, pentru că e mult mai înțelept decât să aducem jertfa nebunilor să vorbim la nervi, la supărare și după aceea să realizăm că am greșit. A treia lecție pe care am învățat-o, chiar dacă acestor trei tineri captivi în Babilon li s-a schimbat numele, acest fapt nu le-a schimbat caracterul, ei au rămas oameni credincioși Domnului. Am chemat biserica și am provocat-o la a muri față de lume și a învia cu Cristos la o nouă viață, slăvind pe Domnul mai mult decât orice. O altă lecție pe care am învățat-o împreună, a fost faptul că dacă sapi groapa altuia vei cădea tu în ea. Eu cred că în asemenea vremuri de multe ori suntem atât de egoiști și ne pasă doar de noi, încât nu suntem sensibili la nevoile celor din jurul nostru. Ultima lecție a vorbit despre faptul că ai intrat în cuptor cu Dumnezeu, El va ieși cu tine chiar dacă la început ai părut fanatic în fața oamenilor, Dumnezeu va fi glorificat. Cel mai minunat moment al glorificării Lui este tocmai în fața cuptorului, în fața încercărilor. În biserică e nevoie de mărturie, de o lumină care să strălucească în acest întuneric.

Gheorghe Ruja

– După terminarea institutului din Oradea ai fost ordonat ca păstor și ai început să activezi în biserici din Bihor. Care sunt acele biserici unde tu slujești?

– Am început lucrarea pastorală în Căuașd, în anul 2000, după terminarea studiilor teologice. După aceea, m-am implicat într-un mod mai intens și în partea muzicală a bisericii, am desfășurat misiuni în Austria, Italia ceea ce a consolidat relații cu biserica română din Gratz și alte biserici din Austria. Apoi mi-am continuat studiile postuniversitare, am făcut două masterate în studii teologice și alte cursuri pe care le-am aprofundat în domeniul biblic și teologic-pastoral. După aceea am simțit chemarea lui Dumnezeu pentru Hidișelu de Jos, de a sluji în această biserică. Tot în

este filiala bisericii noastre. Mai târziu, prin anul 2008, Dumnezeu m-a chemat să slujesc și în biserica „Maranata” din Oradea, actualmente „Bet-Adonai”. Avem peste 150 de persoane care vin la biserică, peste 80 de tineri care sunt implicați în tot felul de departamente și totodată am înțeles că voia lui Dumnezeu este să ne implicăm nu doar spiritual, ci și social. Avem proiectul de la azilul de noapte, unde tinerii pregătesc hrana pentru peste 80–90 de persoane și totodată împărtășim. Evanghelia. Sunt și copii de la orfelinat care vin la noi la biserică pentru a vedea viața bisericească și totodată sunt preluați în familii pentru a vedea iubirea și relația de familie și de căsătorie, pentru a-și forma o părere despre ceea ce înseamnă o familie sănătoasă

pe la Biserica Baptistă Română din Micherechi și să mă bucur împreună cu frații.

– Ești un pastor tânăr și cred că te înțelegi mai bine cu generația mai tânără. Cum s-ar putea face un parteneriat între tinerii pe care îi păstorești și între tinerii Bisericii Baptiste din Micherechi?

– În inima mea întotdeauna a existat dragostea frățească. Mi-aș dori să văd în tinerii mei ceea ce a existat în generația noastră, și anume pasiune pentru Domnul, implicare, slujire, devotament și totodată o viziune deschisă pentru relații cu alți tineri, așa cum noi am avut viziunea pentru relația cu tinerii din biserica română din Micherechi. Din partea mea există un „da” pozitiv. Totul depinde de inima lor deschisă pentru relații, priete-

Zi de mulțumire la Chitighaz

Membrii Bisericii Baptiste din Chitighaz vor aduce mulțumiri lui Dumnezeu în duminica de 30 octombrie. La Ziua de mulțumire, credincioșii își vor exprima recunoștința pentru purtarea Sa de grijă în întregul an și pentru pastorul lor *Csaba Borzási* care deja de un an slujește la Chitighaz. Serviciile divine vor începe dimineața, de la ora 9.30, iar după-masă de la ora 14.00.

R.P.

Pelerinaj la Muntele Athos, cu credincioși din Ungaria și România

În perioada 26 septembrie-2 octombrie 2011, având binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și a Sanctității Sale, Patriarhul Bartolomeu al Constantinopolului, un grup de credincioși din Ungaria și România, condus de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, a efectuat un pelerinaj la Muntele Athos.

Din grup au mai făcut parte Părintele Origen Sabău, Consilierul Cultural al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și alți

din acest schit locuit de monahi români, condusă de Părintele Stareț Ștefan Nuțescu. O parte din grup, sub conducerea D-lui Dacian Sabău, medic stomatolog și chirurg maxilo-facial, s-a ocupat în mod special cu montarea cabinetului stomatologic și oferirea de ajutor medical în domeniu pentru diferiți monahi, din acest schit sau din alte părți.

Grupul propriu-zis al pelerinilor, condus de Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, a făcut mai întâi un pelerinaj pe vârful

dar, Konstamonitu, Dohiariu și Vatoped, unde au fost întâmpinați de părinți din cadrul acestor schituri și mănăstiri, s-au închinat la Icoanele făcătoare de minuni, ale Maicii Domnului sau ale altor Sfinți și la Sfintele Moaște ale fiecărei mănăstiri, iar în unele locuri au participat și la Sfintele Slujbe (Schitul Lacu, Mănăstirea Simonos Petra și Vatoped). La multe dintre aceste mănăstiri au avut fericita ocazie de a descoperi urmele românilor care au sprijinit în mod deosebit mănăstirile athonite, înscrute în sfintele icoane sau fresce din biserici, în obiectele de cult dăruite mănăstirilor sau în alte obiecte de mare valoare care le-au aparținut, cum a fost și steagul de luptă al Domnitorului Ștefan cel Mare, păstrat cu mare sfințenie la Mănăstirea bulgărească Zografu.

Împărtășindu-se de frumusețea și sfințenia locurilor vizitate, încununate de nevointele și rugăciunile monahilor athoniți, între care nu puțini au fost și români, care au trăit aici de-a lungul veacurilor, grupul pelerinilor români din Ungaria și România a părăsit Sfântul Munte după săvârșirea Sfintei Liturghii Arhieresti în ziua de Duminică, 2 octombrie a.c., la Mănăstirea Vatoped, păstrând în suflete, ca pe o comoară, bucuria și binecuvântarea pe care fiecare pelerin le află atunci când își îndreaptă pasul spre Sfântul Munte Athos, pentru a se închina lui Dumnezeu în această Grădină aleasă a Maicii Domnului și renumită citadelă a monahismului ortodox de putindeni.

Biroul de Presă
al Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria

șase credincioși din Oradea, între care s-au numărat și specialiști în domeniul stomatologiei, deoarece unul dintre scopurile duhovnicești ale acestui pelerinaj a fost donația și montarea unui cabinet stomatologic la Schitul Lacu, din Sfântul Munte Athos, mai precis la Chilia „Buna-vestire a Maicii Domnului”,

Sfântului Munte, dar a vizitat apoi și capitala Sfântului Munte, Karies, precum și alte schituri și mănăstiri athonite, între care enumerăm: Schitul „Sfânta Ana” și Chilia „Sfântul Pantelimon”, aflată pe teritoriul acestui schit, Schitul Lacu, Mănăstirile „Sfântul Pavel”, Simonos Petra, Xenofont, Zografu, Hilan-

Botez ortodox la Julia

Sfânta Taină a Botezului este actul prin care copilul devine membru al bisericii. În biserica ortodoxă, botezul reprezintă una dintre cele șapte taine. Duminică, 9 octombrie, în biserica ortodoxă română din Orașul Mic Românesc

din Julia, după Sfânta Liturghie, preotul paroh Petru Pușcaș a oficiat Taina Sfântului botez a micuțului Andrei Maroșan. Nașii au fost dr. Petru Maroșan și Erika Sárközi. Copilul a primit la botez taina mirungerii și a fost împărtășit. A.C.

Nimeni nu se poate ascunde de la fața lui Dumnezeu

Dacă fugi de Dumnezeu, El nu va alerger după tine, dar te va aștepta. Pe orice drum vei apuca, Îl vei întâlni pe Dumnezeu. Însă dacă nu-L vei recunoaște în timpul întâlnirii, călătoria ta se va însoți de nepăsare, ca o plimbare prin cimitir. La orice ușă vei bate, Dumnezeu îți va deschide. Dacă nu-ți deschide Dumnezeu, nici o ușă nu ți se va deschide. Primirea Dumnezeului Celui viu are ca cea dintâi și cea mai de seamă urmare biruința vieții asupra morții. Neprimirea lui Dumnezeu are ca cea dintâi și cea mai groaznică urmare biruința morții asupra vieții. În primul caz se poate spune că toată această strălucire a vieții prin întunericul morții se va încheia într-un foc mareț al vieții, în care moartea va arde. În al doilea caz se poate spune că toate aceste silnii ale morții asupra scânteilor slabe ale vieții se vor sfârși cu întunericul și cu tăcerea de neclintit în care se va odihni moartea în veșnicie.

Sfântul Nicolae Velimirovici

CONCURS ♦ CONCURS ♦ CONCURS

Foaia românească în familia noastră!

Cu ocazia aniversării a 60 de ani de la înființarea săptămânalului *Foaia românească*, redacția lansează un concurs de desene și compuneri cu titlul „Foaia românească în familia noastră!”

♦ **Categorii:**

1. desen – elevii claselor 1–4
2. compunere – elevii claselor 5–8

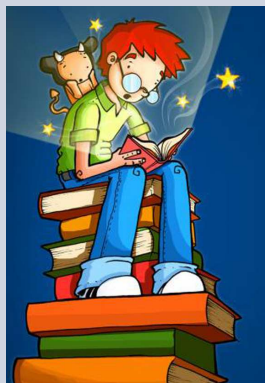
♦ **Termen:**
vineri, 18 noiembrie 2011

♦ **Festivitatea de premiere:**
joi, 24 noiembrie 2011

♦ **Adresa:** Redacția *Foaia românească*,
5700, Jula, str. Gh. Doja nr. 8.

Premii
valoroase
pentru
elevii care
trimit
cele mai
frumoase
lucrări.

Cele mai
reușite
creații
vor fi
publicate
în *Foaia
românească*
și în
*Calendarul
românesc
2012.*

Concurs despre cultura poporului român, la Jula

Asociația pentru Educație Permanentă și Habitat Orădean a inițiat recent un concurs de cultură și civilizație românească pentru elevii Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Concursul s-a desfășurat joi, 13 octombrie, cu participarea a 11 elevi din clasele XI și XII.

Autorul mai multor piese românești și al piesei intitulate „Cu flori în gară”, prezentată în vara acestui an pe scena Centrului Cultural Românesc din Jula și la Micherechi, totodată și președinte al Asociației pentru Educație Permanentă și Habitat Orădean, *Mircea Popa* a inițiat, împreună cu vicepreședintele acestei asociații, *Laurențiu Tenț*, o colaborare cu Liceul „N. Bălcescu”. Concursul intitulat „Cultură și civilizație românească” s-a legat de valorile poporului român și s-a înscris în programa de parteneriat dintre cele două instituții. Concursul s-a desfășurat pe 13 octombrie, la liceul julan, după care, pe 17 octombrie, tuturor elevilor participanți li s-a oferit posibi-

litatea de a lua parte la o excursie la Chișcău și Oradea. Bibliografia celor 11 concurenți din clasele XI și XII ale liceului a fost întocmită de către profesoarele *Stella Nicula Machhour* și *Elena Olteanu*. În urma concursului s-au făcut aprecierile, înainte de a fi ascultate două povești scrise de povestitorul *Vasile Gurzău* din Micherechi în interpretarea elevelor *Isabela Boca* și *Adriana Somogyi*. Domnul *Mircea Popa* a pregătit pentru toți cei care s-au prezentat la concurs cadou în cărți, cele mai importante dintre ele fiind înmânate celor mai premiați.

A primit mențiuni: *Bianca Gurzău*, *Andrei Lovász*, *Nora Mihuț*, *Roxana Roșu*, *Abel Puha*, *Blaziu Bock*.

Premiul III:
Aneta Veronica Solcan

Premiul II:
Nicoleta Țicudean
și
Levente Varga

Premiul I:
Noemi Fodor
și
Eduard Haux

Domnul *Popa* i-a îndrumat pe elevii concurenți să citească cât mai mult pentru că lectura ne învață să ne transmitem experiența din generație în generație. Oricât de mult ar însemna calculatorul pentru noi, chiar dacă peste câțiva ani vom citi pe monitoarele calculatoarelor, cititul va rămâne constant. Le-a spus să-și folosească limba lor maternă, pentru că limba este instrumentul cel mai important al gândirii. Despre scopul principal al acestui concurs, domnul *Mircea Popa*, președintele Asociației EPHOR din Oradea.

– Prin acest concurs

dorim să legăm o punte. Această punte cu românii din Ungaria există, dar este puțin trecută. Ne-am oprit la niște întrebări, am acordat premii în cărți și ca să facem și mai instructivă experiența noastră, o să-i ducem în câteva instituții de cultură din Oradea, la Beiuș și la Chișcău. Pot spune că cunoștințele de bază despre cultura românească există, ele trebuie doar dezvoltate, la care vom încerca să contribuim și noi”, a conchis domnul *Mircea Popa*, președintele Asociației EPHOR din Oradea. A.C.

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
www.balcescu.sulinet.hu

Excursia cenădenilor la minunile naturii din județul Bihor

Autogovernarea Românească din Cenadul Unguresc, împreună cu Autogovernarea Sârbilor din localitate a organizat la sfârșitul săptămânii trecute o excursie de o zi la Peștera Urșilor și la Stâna de Vale. Românii și sârbii din Cenad au conviețuit întotdeauna în pace, iar programele comune la care iau parte dovedesc și acum același lucru.

Sâmbătă, 16 octombrie, un autocar cu aproximativ 40 de persoane a pornit în zorii zilei spre Bihor. Principala țintă a acestei deplasări a fost Peștera Urșilor, descoperită în 1975, accesibilă turiștilor din 1980, după ce a fost amenajată. Peștera are o lungime de

1500 m, din care 521 au fost declarați rezervație științifică. La nivelul superior cel deschis circulației turistice, pot fi admirate formațiunile carstice, care au făcut peștera cunoscută în toată lumea. Traseul turistic propriu-zis oferă vizitatorilor, chiar de la intrare, posibilitatea de a admira o extraordinară gamă de formațiuni stalactitice și stalagmitice, variate ca mărime și forme. Atmosfera de basm este întregită de stalagmitele fosile, extrem de dantelate și având grosimi de peste 1m, de stalactitele excentrice, foarte rare, de stalactitele de tip „macaroane”, acestea fiind doar câteva din frumusețile create de

natură din peșteră. Peștera este bine luminată și oferă imagini inegalabile. Pe tot parcursul vizitării a fost ca și cum timpul stă în loc acolo și de parcă nimic nu poate interveni pentru a schimba ceva. Pereții peșterii sunt umezi, chiar dacă temperatura este constantă, iar formațiunile existente au un luciu aparte. Singurul lucru care m-a mirat a fost faptul că, la casa de bilete, nu exista nici un plic în limba română, doar în maghiară, pentru că au mulți vizitatori unguri, lucru care nu i-a supărat deloc pe cei din grupul nostru, era doar problema mea...

La ieșirea din peșteră am coborât pe deal admirând priveliștea, până în parcare, unde, înainte de continuarea drumului, am imortalizat această amintire într-o fotografie de grup.

Pe drumul de întoarcere către casă, am ocolit puțin pentru a face un popas la Stâna de Vale, stațiune la o altitudine de 1100 m în Munții Apuseni (Vlădeasa). Stațiunea este complet izolată și înconjurată de munți.

Am pornit de la peșteră la orele prânzului, pe o vreme de toamnă însorită, iar când am urcat spre Stâna de Vale ne-a întâmpinat

primii fulgi de zăpadă. Ținuta excursiei a fost principala atracție turistică, Izvorul Minunilor, despre care legenda spune că are un efect tămăduitor, fiind una dintre cele mai pure și apreciate ape de izvor din România. Aici fiecare a coborât să ia apă de la izvor, după care au urcat rapid în autocar, deoarece sus la izvor ne-a întâmpinat un adevărat peisaj de iarnă.

Cred că pentru toți a fost o excursie de neuitat și toți s-au simțit bine și s-au întors acasă mulțumiți vorbind foarte frumos despre cât de bine a fost organizat acest drum.

Anca Butar

O întâlnire maraton a absolvenților Liceului Bălcescu după 25 de ani

Pe 1 octombrie a avut loc la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula o nouă întâlnire a unei promoții care a absolvit această instituție, întâlnire care a devenit una maraton, durând opt ore. Promoția 1982–1986 s-a reîntâlnit după 25 de ani de la bacalaureat și serbarea de adio. Organizarea acestei întâlniri a fost realizată pentru a cincea oară de fostul elev Tiberiu Bordaș din Jula, care a contactat foștii colegi, 33 la număr, invitându-i la această întrunire. La invitația din această toamnă au răspuns pozitiv doar 15 persoane.

„Noi ne întâlnim des cu câțiva dintre foștii colegi din clasă și ne atragem atenția cât timp mai avem pentru următoarea întâlnire de promoție”, ne-a mărturisit Tiberiu Bordaș, după care a povestit despre ideea unei surprize pentru

participanți. „De fiecare dată ne adunăm la liceu, unde avem o oră de diriginție cu fosta noastră dirigintă, doamna *Iuliana Jurău Rad*, care participă mereu la aceste întâlniri. Diriginta noastră se pregătește de fiecare dată cu ceva special pentru clasa noastră. Știind acest lucru, de data aceasta m-am pregătit și eu cu o surpriză: am realizat un fotomontaj din 60 de fotografii vechi de la excursii, din clasă, de la cămin, fotomontaj pe care l-am prezentat apoi colegilor la calculator.”

Tiberiu Bordaș afirmă că și de data aceasta au avut mult de povestit, deoarece cu fiecare dintre ei s-au întâmplat noutăți în ultimii cinci ani, unora li s-a născut un copil, alții așteaptă să li se nască copilul, iar alții au avut de povestit despre carieră. În atmosfera prietenească

plăcută a fost firesc să le vină în minte participanților întâmplările, amintirile de acum 25 de ani, care i-au ținut la ora de diriginție specială timp de trei ore, după care au continuat

povestirile la un restaurant, unde doar din acel motiv s-au despărțit noaptea la ora 12.00, pentru că restaurantul și-a închis porțile. „Dacă restaurantul n-ar fi închis, cred că până în zori

evocam momentele hazlii din tinerețe”, ne-a povestit impresionat Tibi Bordaș, absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu”, promoția 1982–1986.

R.P.

Bucureșteni pentru trei zile

Continuăm șirul mărturisirilor participanților din Ungaria la Forumul Românilor de Pretutindeni, organizat pe 30 septembrie și 1 octombrie în capitala României. Acest forum a oferit ocazia și pentru câțiva români din Ungaria să schimbe păreri în legătură cu relațiile româno-române, să discute despre problemele comunității noastre din Ungaria și să afle despre greutățile sau bucuriile altor români din lume.

Am fost și eu la Silvestru...

Dacă cineva pronunța aceste câteva cuvinte înainte de '89, dădea dovadă de o ținută sufletească și de un spirit de creștin. Cei care pe vremea lui Ceaușescu, treceau pragul Bisericii Sfântul Silvestru din București sfidau regimul comunist anticreștin. Unul dintre preoții slujitori la acest lăcaș sfânt este părintele Nicolae Bordașiu, descendentul primului preot ortodox român din Micherechi. Dar cum să mai țină el cont de rădăcinile sale de peste două secole, când mulți dintre noi uită chiar și de originea părinților...

Așteptam ca, după slujbă, să-l întâlnim pe părintele Bordașiu. Nu mai avusem răbdare. M-am apropiat de una dintre ușile împărătești, să-l anunț că îl așteptăm. M-am prezentat și i-am spus: „Părinte Bordașiu, câțiva credincioși din Micherechi ar dori mult să vă vadă.” În acea clipă, fața sa blândă și milostivă s-a transformat, și în câteva clipe, ochii lui se scaldau în lacrimi. „Din Micherechi???” mă întreba parcă nu ar crede ce aude. Apoi, s-a îndreptat spre grupul nostru, vorbindu-ne ca unor vechi cunoștințe, de care îi era tare dor. Pe câțiva dintre noi, i-a apucat de mână de parcă nu mai vroia să-i lase nicio-

din strămoșii lui. Căci Părintele a văzut doar o singură dată biserica din centrul satului. Acum câțiva ani, la vârsta de 85 de ani, într-o duminică a ajuns și el în parohia care pe vremuri a fost condusă tot de un preot Bordașiu.

La despărțire, înainte de a face o fotografie despre soții Bordașiu, am primit și un gând care să ne călăuzească pașii: Să nu lăsați să dispară din Micherechi strămoșescul sentiment românesc!

T. Boca

Aș putea povesti zile întregi despre București...

Participarea la Forumul Românilor de Pretutindeni a însemnat pentru mine mai mult decât faptul că la acest eveniment am făcut parte din delegația românilor din Ungaria și că am fost prezentă la lucrările extrem de importante pentru toți românii din afara graniței.

Despre aceste puține zile petrecute în România aș putea povesti zile întregi, dar dintre impresiile mele vă împărtășesc doar trei.

– La Forumul organizat în Parlamentul României am fost tratați ca parteneri, oficialitățile fiind reprezentate la cel mai înalt nivel. Am putut face cunoștință cu rezultatele, valorile sau problemele românilor din întreaga lume, aflând multe informații atât despre comunitățile istorice cât și

despre românii din diaspora. Dialogul a fost sincer, problemele s-au discutat la concret, reprezentanții Guvernului au fost foarte deschiși în privința colaborării și a rezolvării problemelor.

– Fiind ghidați de colegii noștri de grupă, în scurt timp am putut cunoaște atmosfera capitalei românilor (nu doar a României), vizitând locuri diferite și interesante. Am fost suporteri români în Arena Națională la un meci de fotbal. Ne-am plimbat împreună noaptea prin București. În Parcul Cișmigiu am ascultat amintirile colegilor care și-au făcut studiile în acest oraș. Plimbându-ne prin oraș, întâmplător am dat de casa în care a stat mai mulți ani de zile I. L. Caragiale. Am fost și la Carul cu bere ca să vedem locul și să ne fotografiem cu un pahar mare cu bere. Vizitând Muzeul Național al Țăranului Român, am admirat piesele minunate

și înțelepciunile populare din textele expoziției. În drum spre București și în drum spre casă ne-am oprit la mănăstirea Cozia și la Curtea de Argeș.

– Și pe mine m-a impresionat nespuse de mult întâlnirea cu Părintele Nicolae Bordașiu, preotul bisericii Sfântul Silvestru din București. Părintele s-a bucurat de vizita credincioșilor din Micherechi, fiind mândru de strămoșii lui din această localitate îndepărtată. Am cunoscut un om limpede la înfățișare, gândire și suflet.

Au mai rămas multe de văzut în București. Așa că, peste câteva zile mă reîntorc, de data aceasta la întâlnirea organizată de către Asociația de Științe Etnologice din România.

Emilia Martin

(La Forumul Românilor de Pretutindeni au luat parte și câțiva chitighăzeni. Despre impresiile lor vom scrie în numărul următor.)

Cu capul meu de minoritar român din Ungaria înțeleg greu ce se petrece în inima acestui preot de aproape 90 de ani, care a suferit, în propria sa țară, mai mult de un deceniu și jumătate, numai pentru că este creștin ortodox român. Știam demult că urmașul primului preot ortodox din satul meu, păstorește și el o turmă, la una dintre cele mai viabile parohii din București. L-am mai văzut și pe micul ecran, dar personal nu l-am întâlnit niciodată. Într-o frumoasă zi de sâmbătă, în Biserica Sfântul Silvestru din București se oficia sfânta liturghie, la care participa un număr mare de credincioși, surprinzător de mare pentru ochii noștri.

dată. Spunând că preoteasa este o femeie înțeleghătoare, ne-a invitat în casa lui. „Sunt niște prieteni din satul meu, ne prezenta actualului paroh al Sfântului Silvestru. Știau de mine, și au venit să mă vadă.” În drum spre casă îmi povestea despre un festival, care se organizase nu demult în sat. L-am întrebat de unde știe de acesta. Mi-a răspuns că are un prieten la Oradea, de la care mai întreabă, din când în când, ce se mai întâmplă la Micherechi. Interesul lui m-a uimit, pentru că știam că multă vreme îl lega de Micherechi doar o fotografie îngălbenită, despre biserica din sat, la altarul căreia s-a închinat, cu mai bine de două secole înainte, unul

FOAIA NOASTRĂ

ORGANUL UNIUNII DEMOCRATICE A ROMÎNILOR DIN UNGARIA
Anul V. Nr. 23. — Vineri, 1 decembrie 1961. 8 pagini 60 fill.

După serbarea comemorativă de la Giula

— Ședința Comitetului Obștesc —

Sute de oameni s-au adunat simțită, 18 noiembrie la Giula ca să asiste la serbarea comemorativă organizată cu ocazia celei de-a 15-a aniversări a școlilor românești din țara noastră.

În cadrul manifestărilor din această zi a avut loc și o consfătuire a Comitetului Obștesc, consfătuire la care au luat parte reprezentanții diferitelor instituții și organizații culturale, politice și obștești și foarte mulți activiști de la sate. Petru Silaghi, secretarul general al Uniunii noastre a ținut o amplă dăre de seamă, urmată de o discuție dezbateri. În discuțiile asupra importanței au luat cuvântul printre alții: Tuka József șeful secției pentru naționalități din Ministerul Culturii, Gheorghe Mesáros din partea Ministerului Culturii, deputatul Hankó György, Kohári István, Borka József, Rusznyák József, Ecaterina Szántó și Iosif Dole.

Alți secretarii generali, cît și cei care au luat cuvîntul, au trecut la revizuirea realizărilor din cei 15 ani recuți pe teren politic, cultural și economic și au înregistrat cu vîdă a satisfacție progresul obținut. Dar n-au trecut cu vederea nici ipsurile existente încă în activitatea noastră culturală: la învățămînt, echipe culturale, biblioteci și alte domenii de activitate. Natural s-au făcut și multe sugestii slăbitoare în vederea îmbunătățirii activității culturale.

În cadrul programului zilei a urmat o întrunire cu părinții elevilor iar seara serbarea comemorativă în sala festivă a sfatului popular. Programul a fost compus în cuvîntări, cîntece, recitări de poezii în limba maghiară și romi-

nă. Cuvîntarea festivă a fost ținută de Petru Silaghi. S-au remarcat în special: Sfetoșar Unc cu cîntece populare românești, Maria Botiz cu cîntece populare maghiare și Ioan Stanciu ca virtuoz al arcușului.

În aceeași seară s-au întrunit la cîmînul „I. C. Frimu” foștii absol-

venți ai liceului „N. Bălcescu”, unde au fost primiți cu mult drag de către foștii lor profesori, colegi și cunoscuți, despre care întîlnire publicăm în acest număr un reportaj aparte. După cină a urmat un bal care a durat pînă în zori.

I. Ivdnuș

„Totdeauna mă întorc cu drag la Giula”

— Întîlnirea foștilor elevi ai liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula —

Între zidurile vechi ale cîmînului românesc „I. C. Frimu” din Giula, — cu ocazia celei de-a 15-a aniversări de la introducerea învățămîntului în limba romînă — a avut loc un eveniment rar: întîlnirea foștilor elevi ai liceului „N. Bălcescu”. La serbările jubiliare au fost invitați pedagogii, inginerii, medicii, oameni ai muncii care lucrează în diferitele domenii ale vieții, precum și studenții care au dat bacalaureatul la liceul cu limba de predare romînă din Giula.

Oaspeții au sosit în grupuri și s-au salutat cu mult drag și bucurie. „De cînd nu te-am văzut! Unde lucrezi? Ce mai faci? Ce bine arăți!” — se auzeau peste tot. Unii au povestit despre munca lor, alții despre familie, sau despre sîtulețul unde lucrează ca pedagogi.

Una dintre profesorele liceului, îmbrăcată în negru era înconjurată de cercul foștilor ei elevi.

— Întotdeauna mă întorc cu drag la Giula — fugă la dînsa o

fată tînără — atîtea amintiri frumoase mă leagă de acest oraș. Am trăit aici ani de neuitat. Acum sînt pedagogă într-un sîtuleț din regiunea Hajduság. Copiii sînt foarte drăguți. Începutul anului școlar este totdeauna foarte greu, deoarece copiii vorbesc în dialect și nu prea înțeleg limba romînă literară. Dar bucuria mea este cu atît mai mare cînd îi văd cum progresează la învățatură zi de zi. De cîte ori mi-am adus aminte de explicațiile și răbdarea tovarășei profesoare. Cu cîtă dragoste ne-a educat acum cîțiva ani. Cred că și elevii actuali sînt de aceeași părere.

Studenții din Seghedin s-au bucurat și ei că și-au putut revedea colegii de odinioară. Ei nu și-au terminat încă studiile, și la facultate au legat noi prietenii, au noi profesori și colegi.

— „Ți-aduci aminte ce emoții aveam înainte de bacalaureat! Dacă sălciile plutoase de pe malul

(Continuare în pag. 3.)

Libertatea Noastră, anul IV, nr. 23, 1 decembrie 1961

ASPECTE DE LA CONSĂTUIREA COMITETULUI OBȘTESC

Petru Silaghi, secretarul general al Uniunii ținîndu-și discursul festiv.

Tuka József, șeful secției pentru naționalități din Ministerul Culturii, luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor.

Vorbește deputatul Hankó György.

*

Salutul comitetului ordgenesc de partid a fost tîlmăcit de Kohári István.

Borka József, șef-adjunct al secției culturale județene a schițat în linii mari stadiul de dezvoltare culturală din județul Békés.

*

Un grup de delegați la ședința festivă a Comitetului Obștesc: țărani colectiviști din județul Hajdu-Bihar.

În numele populației din plaza Biharkeresztes a vorbit Boros Miklós șeful secției culturale de plază.

*

În numele corpului profesoral al liceului „Nicolae Bălcescu” a luat cuvîntul Ecaterina Szántó, directoarea liceului.

Libertatea Noastră, anul IV, nr. 23, 1 decembrie 1961

FOAIA NOASTRA

3

ANIVERSAREA ȘCOLILOR ROMÎNE DIN UNGARIA

În cadrul manifestărilor din ziua de 18 noiembrie a fost organizată o festivitate cu ocazia celei de-a 15-a aniversări de la introducerea învățământului în limba română. Sărbarea a fost organizată în sala de festivități a sfatului popular din Giula. În cele de mai jos prezentăm câteva aspecte de la această însuflețită și sărbătorească reuniune.

Jâmbor Istrén, secretarul organizației orășenești de partid, ținându-și cuvântarea în cadrul festivității.

Gheorghe Mesáros, referent principal la secția pentru naționalități din Ministerul Culturii, a vorbit despre dezvoltarea și situația învățământului în limba română în cei 15 ani trecuți.

Cintă Maria Botiz, acompaniată de taraful lui Ion Stanciu, popularul „Ciucurel”.

Cintă Svetozar Unc.

„Totdeauna mă întorc cu drag la Giula”

(Continuare din pag. 1.)

Crîșului, ar putea vorbi, ar povesti desigur cât am învățat sub el. Îți reamintești?...

În mijlocul prietenilor vechi foștii elevi ai liceului revivie multe amintiri! Parcă se simt din nou elevi. Dar le produce bucurie și întâlnirea cu foștii lor profesori, cărora pe acele vremuri le dădeau „porecle” și care au fost foarte severi cu ei, dar totdeauna plini de bunătate.

— „Nu vorbi nici un cuvînt, știu totul despre tine — spune un tîrîr înalt în gri, salutîndu-și prietenul. Știu că te-ai însurat. Nici nu-mi vine să cred că ai devenit atât de serios!...” Și ridă atât de copilăros amîndoi, ca pe vremuri cînd erau încă elevi în băncile liceului.

Cînd sala s-a umplut, deodată s-a făcut liniște. Alexandru Hoțopan, fost elev, în prezent colaborator la Uniunea Democratică a Romînilor din Ungaria, a salutat călduros pe foștii săi colegi și pe toți foștii elevi ai liceului „Bălcescu”. A vorbit despre întâmplările de odinioară, despre însemnătatea învățămîntului în limba maternă, despre rezultatele celor 15 ani din urmă. Apoi au adresat calde cuvinte de salut celor prezenți la această întîlnire Petru Silaghi, secretarul general al Uniunii Democratice a Romînilor din Ungaria și Gheorghe Mesáros, delegatul Ministerului Culturii. A luat cuvîntul și Hankó György, deputat în parlament, precum și inspectorul Marius Turcu, vechiul prieten al tîneretului. În numele elevilor de astăzi ai liceului romînesc, foștii elevi au fost salutați de către Vasile Radici, secretar al organizației U.T.C.

După cuvîntări și discuții a început muzica, pe mese au apărut ceștile cu ceai fierbinte, elevii liceului au servit prăjituri. „Elevii bătrîni” au petrecut împreună clipe de neuitat, majoritatea lor au rămas să petreacă și la tradiționalul bal romînesc, revocînd amintirile legate de sala festivă a cîmînului.

Ary Réza

Articol scris pentru Foala Noastră

OMUL E FRATE CU OMUL!

Cîne străbate satele Romîniei socialiste și îndeosebi satele cu populație eterogenă, trăiește un sentiment de legitimă mîndrie. Socialismul i-a învățat pe lucrătorii pămîntului de-aici — romîni, maghiari, germani, sirbi — nu numai să-și unească ogoarele în mari gospodării colective, ci le-a deschis poarta de aur a înțelegerii și frăției.

Am colindat în vara acestui an o seamă de sate din centrul, vestul și nordul Romîniei. Am făcut popas mai lung la Salonta, acolo unde marele poet Arany a făcut pe notarul și a scris versuri îndurătoare, am trecut prin câteva așezări pe unde și-au spus la un pahar de vin poemele lor răzvrătite József Attila și Ady Endre. Am dormit și am mîncat (vă rog să mă credeți că am mîncat „boierește”) în casa unor țărani maghiari care pînă la eliberarea Romîniei, alături de țărani romîni, au trăit în cea mai neagră mizerie. Fiindcă sînt mare amator de poezie (n-o scriu, dar mi-o culeg în inimă) am rugat pe gazdele mele — după ce m-au ospătat cu slănă ardelenască, sarmale și găină friptă — să-mi spună cite ceva din vestitele cîntece ale lui Ady Andre. Gazdele mi le-au spus cu dragă inimă și erau fericite că trăiesc o viață complet înnoită, așa cum a vrut marele poet.

Și-acum, pentru că faptele sînt argumentele cele mai grîitoare, îngăduiți-mi să vi le aduc drept mărturie. Foarte recent am fost oaspetul unor țărani maghiari din satul Valea Crîșului, raionul Sfîntului Gheorghe. Toți locuitorii acestei așezări sînt membri ai gospodăriei agricole colective „Brazdă nouă”. Mulți sînt maghiari. Pînă la eliberarea Romîniei, satul acesta a argătit din tată în fiu pe moșia grofului Felix Kálnoky. Am stat îndelung de vorbă cu o seamă de colectivști care și-au frînt oasele pe moșia grofului.

Am fost în ospetie, printre alții, la Kiss Zoltán. Dumnealui e unul din cei mai bogați oameni din sat: are 14 copii. Unii sînt măruneți. Alții sînt mai mari, Kiss își răsucesce mustața și se laudă:

— Ai văzut casele mele? Trei case noi am înălțat pentru copii. Pe vremea grofului Kálnoky, mă ploua în ureche. Amu, de fiecare Crăciun tai, patru porci cît balaurii. Să trăiești, mai ia o pîlincă! Amu io trăiesc ca pașa, nu Kálnoky.

Sînt poftit de alți colectivști: Kádár Alexandru, Morhat Iosif, Para Andrei, Scurtu Iosif, Radu Iosif. Înainte foți au fost slugi. Acum toți au case noi. Toți au cîțiva porci afumați spînzurați în cămări. Toți au aparate de radio, aragazuri, mașini de cusut, de spălat rufe, etc. Opinciile le-au aruncat în șoseaua națională, fiindcă au cizme de box. Sumanul petecit l-au înlocuit cu căbatul de blană.

— Care-i secretul acestei prosperități? Îl întreb pe Morhat Iosif.

— Gospodăria colectivă, dragă tovarășe. Pentru traiul acesta îndestulată slăvim Partidul Muncitoresc Romîn, care ne-a deschis calea libertății și belșugului.

Valea Crîșului e un sat mic. Număr casele noi, construite în ultimii zece ani: 60. Președintele sfatului popular îmi spune că pe vremea regimului burghez-moșieresc, nu s-au construit altăceva case în 50 de ani.

Îl întreb pe președinte:

— Cum stați cu nunțile?

— Foarte bine. Nuntește lumea că are cu ce. Se-nsoară flăcăii de unguri cu unguroaice, cu fete de romîni, cu ce li-i drag lor. Că democrația, dragule, nu e numai în politică, ci și-n dragoste, în căsnicie.

Ajung în vestul țării, prin satele arădene. Aceași viață de înțelegere și frățietate. Mă prinde noaptea în Cenei, un sat în vecinătatea Timișoarei. Aici e una din cele mai puternice gospodării agricole din Banat. Populația e, de asemenea eterogenă: mulți sirbi, maghiari, germani. Înnoptez la Szolomayer Iosif.

— Ce-ai fost matală înainte?

— Slugă.

— Văd că ai casă domnească.

— Păi a răsărit și steaua mea.

Și Szolomayer începe să mi se laude:

— Nu schimb cu nimeni. De cînd mi-s colectivist iubesc viața cum iubește un copil în fașa sinului mamei sale.

— Cît ciștiți?

— Mult. Ascultă: pe mai (anul acesta) am luat 1000 de lei, pe iunie 1210 lei, pe august 1030 lei. Noi primim bani de la colectivă în fiecare lună, ca muncitorii din fabrici. Asta, în afară de grîu, cucuruz, brînză, ceapă, țuică și alte nevoi trebuincioase pe lingă casa omului.

— Văd că știți romînește perfect.

— Păi de ce să nu știu? Păi eu am prieteni romîni cîți vrei dumneata. Cînd e ziua mea, chefuluș cu ei în toată legea.

Treburile gazetărești m-au purtat apoi prin podgoria Aradului, unde sînt, de asemenea, numeroși țărani maghiari. Am stat cu ei la un pahar de vin formidabil, am fost la bal și i-am văzut cum știu să le obosească în joc și pe romînce și pe unguroaice. Am repetat în gînd cuvintele pe care le-am auzit din gura unui țaran maghiar din satul Valea Crîșului: „Omul e frate cu omul!”

Cuvintele acestea m-au trimis la „Cîntecul iacobinului maghiar” și la alte poeme ale lui Ady Endre care a iubit din toată inima sa pe toți asupriții, „maghiari și nemaghiari”.

Socialismul a făcut din „maghiari și nemaghiari” frați de inimă și de luptă.

Gh. STOICA

Consfătuire la Seghedin

La Seghedin a fost organizată o consfătuire pentru pedagogii de naționalitate romînă și slovacă care predau în școli limbile respective. Consfătuirea a avut ca scop discutarea problemelor ivite în legătură cu pregătirea noilor cadre de învățămînt, a studenților actuali care și-au ales ca specialitate predarea limbii materne în școlile naționalității lor.

Din partea școlilor cu limba de predare romînă au luat parte Vilhelm Vances, din partea secției romine de la Școala Superioară Pedagogică din Seghedin, Marius

Turcu, inspector școlar, Horiencia Rus, directoarea școlii romine din Chitighaz, Mihai Cosma profesor la Seghedin și I. Ivănuș de la școala romînă din Giula. Din partea slovacilor au luat parte mulți pedagogi de la școlile cu limba de predare slovacă, a mai luat parte și Hankó György, șeful secției învățămîntului pentru naționalități din județul Békés. Problema principală discutată în cadrul consfătuirii a fost aceea a pregătirii cît mai temeinice a viitoarelor cadre didactice, și însușirea cît mai temeinică a limbii romine, respectiv a celei slovace. Natural — după cum a reieșit și din spusele celor care au luat cuvîntul — una din condițiile principale pentru aceste cadre este ca pregătirea pedagogilor noștri — la orice școală ar activa ei — să fie de un nivel ridicat. Dacă pedagogul care predă limba nu este un îndrăgît al limbii, și nu are cunoștințele necesare în domeniul limbii și literaturii respective, cu greu va putea face față sarcinilor ce li revin și nu vom avea rezultatele dorite nici la școlile generale, nici la cele medii sau superioare.

O a doua problemă discutată în cadrul consfătuirii a fost aceea a conexării specialității de limba romînă sau slovacă cu alte două specialități: fizică, biologie, geografie, desen etc.

I. Croniescu

Un aspect din sală.

România a câștigat din nou aurul la spadă

Echipa feminină de spadă a României a cucerit din nou duminică seara, 16 octombrie, titlul de campioană mondială, după o finală dramatică împotriva Chinei, câștigată cu scorul de 27-26. Ana Maria Brânză, Simona Alexandru, Loredana Dinu și Anca Măroiu, elevele antrenate de Dan Podeanu, au reușit la Catania (Italia) să-și păstreze titlul obținut anul trecut.

În sferturi, România a învins Polonia cu 37-33, iar în semifinale românele au trecut la limită echipa Germaniei, cu scorul de 24-23. Ultimul act a avut o desfășurare dramatică. Asiaticele s-au desprins la un moment dat la 11-8, dar Simona Alexandru a readus România în avantaj, scor 12-11. Ana Maria Brânză, vedeta echipei Ro-

mâniei, a ținut-o la respect pe Anqi Xu cu toate că a jucat accidentată. Deși chinezoaicele au avut la un moment dat chiar și cinci

puncte distanță, românele nu s-au pierdut cu firea.

Echipa masculină de sabie a României a terminat competiția pe locul cinci.

Maratonist la 100 de ani

Fauja Singh, un britanic de origine indiană în vârstă de 100 de ani, care a participat duminică, 16 octombrie, la maratonul de la Toronto, a ajuns în Cartea Recordurilor Guinness. Fauja Singh a devenit astfel cel mai vârstnic parti-

pant care a reușit vreodată să parcurgă întreaga distanță de la început până la capăt.

Potrivit AP, indianul de 100 de ani a avut nevoie de opt ore ca să alerge întreaga distanță a maratonului de la Toronto. Cu toa-

te că are o vârstă înaintată, britanicul a reușit să treacă linia de sosire, când muncitorii eliminau deja barierele și panourile publicitare. Cel mai bun rezultat la maratonul de la Toronto l-a obținut kenyanul Kennet Mungara, care a parcurs întreaga distanță (42,195 km) în numai două ore.

Născut în India în 1911, Fauja Singh a fost un fermier din Punjab, dar s-a mutat în Marea Britanie în anii 60. Fauja Singh spune că secretul pentru o viață lungă și sănătoasă este „fie să elimini stresul, fie să fii recunoscător pentru tot ceea ce ai, să stai departe de oamenii care sunt negativi”.

Bute: „Mă deranjează că nu-mi este recunoscută valoarea în țară”

Campionul mondial se plânge de faptul că în România nu este văzut ca un idol, la fel cum e perceput în Canada. Meciul cu Glen Johnson n-a fost achiziționat încă de nicio televiziune din România, scrie *Evenimentul Zilei*.

Pugilistul gălățean Lucian Bute, socotit cel mai valoros sportiv al României la ora actuală, se pregătește intens pentru meciul cu jamaicanul Glen Johnson, de pe 5 noiembrie, de la Montreal. Bute (31 de ani) își va pune la bătaie centura IBF a supermijlociilor pentru a noua oară! În ciuda vârstei înaintate, Johnson, 42 de ani, este unul dintre cei mai tari adversari pe care Bute i-a avut la profesioniști.

Ca de obicei înaintea marilor confruntări, Lucian Bute, ultimul atlet tricolor pentru care lumea a ieșit în stradă (bucureștenii au sărbătorit în Piața Universității victoria lui cu francezul Mendy), și-a deschis porțile cantonamentului, dialogând cu EVZ și despre teme extrasportive.

Între două antrenamente la Miami, Bute a vorbit despre meciul cu Johnson, despre cum pregătește

confruntarea, dar și-a pus pe tavă și chestiuni despre viață. Lucian Bute a rămas același interlocutor agreabil, modest, care, în ciuda notorietății, arată o timiditate specifică mai degrabă școlarilor.

Deși în Canada este un idol, în România, Bute este iubit, dar nu toată lumea îl respectă. Sunt voci care contestă valoarea adversarilor pe care sportivul născut la Pechea îi înfruntă în ring.

De asemenea, niciun post TV din România nu și-a arătat încă intenția de a cumpăra drepturile de transmisie pentru partida cu Johnson, deși prețul este de numai 100.000 de dolari, în condițiile în care TVR pierde 500.000 de euro la un singur meci de Liga Campionilor.

JO 2012: Cu 280 de zile înainte de competiție, Marea Britanie lansează armistițiul olimpic

Cu mai bine de 280 de zile înainte de debutul Jocurilor Olimpice de la Londra, Marea Britanie a înregistrat încă de luni un record olimpic, reunind 193 de țări, inclusiv țările adversare, pentru apelul tradițional la Organizația Națiunilor Unite pentru armistițiul olimpic, antica ekekeria, informează Agerpres.

Siria și Iranul au fost ultimele dintre cele 193 de state membre ale ONU care au răspuns diplomaților britanici chiar înainte ca Lordul Sebastian Coe, președintele Comitetului de organizare a JO de la Londra, să depună rezoluția în fața Adunării Generale a Națiunilor Unite.

Grecia deținea până acum recordul, cu 191 state reunite pentru armistițiul de 16 zile înaintea JO de la Atena-2004.

Diplomații britanici au lucrat 3 săptămâni pentru a pune la punct rezoluția, folosind serviciile intermediarilor pentru a contacta miniștrii celor mai mici națiuni din Pacific și Africa, țări care nu au misiuni permanente pe lângă ONU.

Jocurile Olimpice de la Londra, din 2012, vor începe pe 27 iunie.

TVR 1

Luni 24 octombrie

6.00 Telegiurnal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Legende de palat: prințul Jumong (R) 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Telegiurnal 16.30 Serial. Regina Esther 17.25 Serial. Legende de palat: Tărâmul dintre vânturi 19.00 Telegiurnal 20.00 Prim plan 21.00 Serial. Mad Men – Nebunii de pe Madison Avenue.

Marti 25 octombrie

6.00 Telegiurnal matinal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 10.25 Prim plan 11.40 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Finanțe și afaceri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Telegiurnal 16.30 Film. Cu tine pentru totdeauna? 17.25 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Serial. Anatomia lui Grey 21.45 Mihai I al României 22.55 Film. Șefii.

**Regele Mihai I al României
împlinește 90 de ani**

Miercuri 26 octombrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Mai aproape de tine 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Telegiurnal 16.30 Film. Cu tine pentru totdeauna? 17.25 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Serial. Dr. House 21.45 Dincolo de celebritate 22.10 Film. Șefii.

Joi 27 octombrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, trezește-te! 9.10 Repere sacre. Sfântul Dimitrie cel Nou 11.40 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Interes general 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Judecă tu! 21.10 Exclusiv. Documentarele Televiziunii Române 22.20 Fără frontiere 23.20 Film. Cu tine pentru totdeauna?

Vineri 28 octombrie

6.00 Telegiurnal 7.00 România, trezește-te! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palat: concubina regelui (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 e-Forum 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palat: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 O dată'n viață 21.00 O dată'n viață 22.10 Film. Șefii.

Sâmbătă 29 octombrie

6.00 Desene animate 7.10 Omul și timpul 9.00 Fii părinte, fii deștept! 9.30 Profesorul trăsnet 10.30 Pro patria 11.00 Ca la carte 11.30 Europa mea 12.00 Exclusiv. Documentarele Televiziunii Române (R) Documentar 13.00 Telegiurnal 14.00 O dată'n viață 16.00 Ne vedem la TVR 17.45 Teleenciclopedia 19.00 Telegiurnal 20.00 Întrecerea anilor 22.00 Profesioniști...cu Eugenia Vodă 23.10 Film. Viața dublă.

Duminică 30 octombrie

6.00 Desene animate 7.10 Universul credinței 9.00 În grădina Danei 9.35 Viața satului 12.00 Presă și putere 13.00 Telegiurnal 13.30 Festivalul Internațional de Film Comedy, Cluj 2011 14.00 Tezaur folcloric 16.00 Supermarket de divertisment 19.00 Telegiurnal 20.00 Distractis Show 20.35 Film. Te iubesc de mult 22.35 Garatant 100%.

TVR 2

Luni 24 octombrie

7.00 Serial. Hannah Montana 7.30 Serial. Cercul vieții 9.30 Pe picior mare (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 12.30 Jamie Oliver: Călătorii culinare 13.00 Arhi-texturi (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Răzushow (R) 18.30 Arena leilor 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Face toți banii 22.30 Serial. 30 Rock.

Marti 25 octombrie

7.00 Serial. Hannah Montana 7.30 Serial. Cercul vieții 9.50 Pastila de sănătate 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 12.30 Jamie Oliver: Călătorii culinare 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Valea păpușilor 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.20 Ora de știri 22.00 Supraviețuitori în jungla urbană 22.55 Serial. 30 Rock.

Miercuri 26 octombrie

7.00 Serial. Hannah Montana 7.35 Serial. Cercul vieții 8.35 La mustață (R) 9.20 Natură și aventură (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 12.30 Jamie Oliver: Călătorii culinare 13.00 Sfinți și meserii (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Cercul vieții (R) 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Valea păpușilor 19.05 Facem valuri 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Frăția vinului 22.30 Serial. 30 Rock.

Joi 27 octombrie

7.00 Serial. Hannah Montana 7.35 Serial. Cercul vieții 8.35 La mustață (R) 9.20 Supraviețuitor în jungla urbană (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 12.25 Pastila de sănătate (R) 12.30 Jamie Oliver: Călătorii culinare 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Valea păpușilor 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. 30 Rock.

Vineri 28 octombrie

7.00 Serial. Hannah Montana 7.35 Serial. Cercul vieții 8.35 La mustață (R) 9.20 Pescar hoinar (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 12.30 Jamie Oliver: Călătorii culinare 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Cercul vieții (R) 16.00 Confesiuni 17.00 Telegiurnal 17.30 Film. Micul Tate 19.10 Pastila de sănătate 19.25 Ora de știri 20.10 Top Mania 21.00 Ora de știri 22.00 Unora le place...cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

Sâmbătă 29 octombrie

7.00 Serial. Arhi-texturi. Documentar 8.00 D'ale lui Mitică (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.10 Film. Fluke, o minune de câțel 11.50 Pastila de sănătate 14.10 Film. Aripile sfînxului 16.00 Bagă la cap 17.00 Pașaport de România 19.00 Răzushow 20.00 CSI: Crime și investigații 20.50 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Timpul chitarelor 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

O nouă emisiune de divertisment: Răzushow

Duminică 30 octombrie

7.00 Bagă la cap (R) 8.00 Pașaport de România (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.00 Motomagia 11.00 Jamie Oliver: Gătește în 30 de minute 12.10 Weekend 2 14.10 Film. Omul cavernelor 15.45 Lumea modei 16.00 D'ale lui Mitică 17.00 Natură și aventură 17.30 Pescar hoinar 18.30 Pe picior mare 19.10 Film. Oneghin 21.00 Ora de știri 22.00 Acadeaua 23.00 Serial. Detectivul Murdoch.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 OCTOMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

25 OCTOMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

26 OCTOMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 OCTOMBRIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 OCTOMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 OCTOMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericii ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

30 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

Emisiune: miercuri, 26 octombrie 2011
(m1, ora 13.30)

Reluare: joi, 27 octombrie 2011
(Duna Tv, ora 11.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea românească televizată va prezenta o amplă relatare despre Festivalul Jumarilor, organizat nu demult la Otlaca-Pustă. În cadrul evenimentului s-a desfășurat, în organizarea Asociației Culturale „Mihai Părdi” din Otlaca Pustă, și un concurs de povestire pentru elevi din Ungaria și România. Realizator: Ștefan Crâsta

Atenție! Ecranul nostru se reia pe Duna TV!

Nu răspundem pentru eventuale
modificări în programele radio și tv!

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă cu confort lux, piscină, 2 saune, aer condiționat. Proprietatea are 1.200 mp teren, iar casa are 250 mp și se află în centrul orașului Bichișciaba, strada Vajda nr. 5. Contact: +36-66/739-219, +36-70/635-7577.

Vând casă cu mansardă, confort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

RECENSĂMÂNT 2011

DECLARĂ-TE ROMÂN! ȘI CONVINGE-I ȘI PE CEILALȚI ROMÂNI SĂ O FACĂ!

Între 1–31 octombrie 2011 se va desfășura cel de-al 15-lea recensământ al populației din istoria Ungariei. La ultimul recensământ, cel din 2001, numărul românilor din Ungaria a fost de 7.995, adică cu 2.745 de persoane mai puțin decât în 1990. Recensământul din această toamnă este foarte important pentru fiecare localitate care are instituții românești: școală, biserică, asociație, autoguvernare românească. Finanțarea, deci existența acestor instituții, depinde de numărul românilor care trăiesc în localitate.

Ai obligația să contribui la susținerea valorilor românești din locul în care trăiești și să le dai șansa să aibă un viitor! Nu e suficient că tu știi că ești român, nu e suficient că iubești și respecți rădăcinile, limba, cultura strămoșilor tăi! Dacă îți asumi moștenirea înaintașilor, declară-te român și arată fără teamă și cu responsabilitate că ești membru al unei comunități istorice în Ungaria!

Să nu fie secolul XXI – veacul când românii din Ungaria au dispărut!

În chestionarul de recensământ, întrebările despre apartenența etnică, de limbă și religioasă sunt pe ultima pagină. Atenție! Întrebările și deci răspunsurile nu sunt obligatorii! De aceea, dacă recenzorul uită, cere fără sfială să completezi / să fie completate și întrebările de la punctul V. Apartenența etnică, de limbă și religioasă. Întrebările 34, 36, 38 sunt foarte importante. Răspunde la ele astfel:

34. De care naționalitate considerați că aparțineți? – **ROMÂNĂ**

36. Care este limba dvs. maternă? (se pot da cel mult două răspunsuri)
– *Dacă știi (și) românește, dacă acasă vorbești (și) românește, dacă ai făcut școală românească, scrie (și) – ROMÂNĂ*

38. De ce comunitate religioasă, confesiune considerați că aparțineți? –
Dacă ești botezat în biserică ortodoxă, dacă îți asumi această religie, scrie – ROMÂN ORTODOX

În primele două săptămâni din octombrie, chestionarul poate fi completat și pe internet, în formă electronică. Dacă alegi acest mod, NU UITA să scrii că EȘTI ROMÂN, la întrebările de pe ultima pagină.

Și de tine depinde viitorul românesc al localității în care trăiești!

Și de tine depinde comunitatea românească din Ungaria!

<http://www.nepszamlalas.hu>

**FOAIA
românească**
21 octombrie 2011
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2011: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.